

การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*

Development of indicator and A Credit Score for Small and Medium Enterprises

กัญญา โพธิ์พันธุ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เหมาะสมกับสภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนาด้วยเทคนิคเดลฟาย และดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้น มี 4 ด้าน จำนวน 20 ตัวชี้วัด และมีเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต แบ่งเป็น 4 ระดับ ทุกตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านสภาพคล่อง จำนวน 8 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาขายสินค้าเชื่อ อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้และระยะเวลาชำระหนี้

ด้านที่ 2 ด้านความสามารถทำกำไร จำนวน 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

ด้านที่ 3 ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จำนวน 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร และอัตรากำไรหมุนเวียนของสินทรัพย์

ด้านที่ 4 ด้านนโยบายทางการเงิน จำนวน 5 ตัวชี้วัดประกอบด้วยอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และอัตราดอกเบี้ยจ่าย

2. ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องมีความสอดคล้องกันทุกตัวชี้วัด

คำสำคัญ: การให้คะแนนเครดิต/ เกณฑ์การให้คะแนนเครดิต/ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

** นิสิตปริญญาเอกวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา E-mail: kanyac007@yahoo.co.th โดยมี: รศ.ดร.เสรี ชัดเข้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและ ดร.ศิริดา จารุกานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

Abstract

This research aims to develop indicator and criteria for the credit scoring for small and medium enterprises business (SMEs) which appropriate to the SMEs and analyzes the validity of the Index of Item Objective congruence: IOC were applied for the research. The research results as follows:

1. Criteria for the classification of SMEs have business credit 4 fields 20 indicators for example Liquidity Field 8 indicators consist : Current Ratio, Quick Ratio Average, Collection Period, Inventory Turnover Average Sale goods Period, Account Payable Turnover and Average Payment Period , Profitability Field 4 indicators consist : Gross Profit Margin ,Operating Profit Margin ,Net Profit Margin and Return on Equity , Efficiency 3 indicators consist : Return on Asset: ROA, Return on Fixed Asset and Total Assets Turnover, Financial policy Field 5 indicators consist : Debt to Equity Ratio, Interest Coverage ,Debt to Total Asset Ratio, Operating to Total Income Ratio and Interest expense to total Income Ratio.

2. Results of analyzes the validity of content show that every indicator suitable for credit scoring of the business SMEs appropriately.

KEYWORD: credit scoring/ criteria for credit scoring/Business SMEs

บทนำ

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีการใช้แผน การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ฉบับที่ 3 ซึ่งใช้ระหว่างปี 2555-2559 เพื่อการเสริมสร้างศักยภาพของ SMEs ไทยและเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งหวังให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้และการจ้างงาน ด้วยการสนับสนุนความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการประกอบการ ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสนับสนุนการสร้างธุรกิจใหม่ โดยจะต้องมีการวางแผนการใช้ทรัพยากร เช่น การเงิน การเข้าถึงข้อมูล (Sakulkijkarn, 2555) ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี การเงิน ทรัพยากรบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นหนทางที่จะสนับสนุนให้เกิด การสร้างธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Wiboonchutikula, 2011) ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังพัฒนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการจ้างงานประมาณสองในสามของกำลังแรงงานทั้งหมด โดยประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ของ SMEs ในปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่า 4,211,262.7 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.0 ของ GDP รวมทั้งประเทศมีการจ้างงานจำนวน 11,783,143 คนหรือร้อยละ 80.4 ของการจ้างงานรวมทั้งหมดซึ่งการค้าระหว่างประเทศของไทยโดยรวมขาดดุล 643,341.22 ล้านบาท แต่สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขาดดุลการค้า 423,328.67 ล้านบาท (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว), 2556)การค้าเสรีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะใน ปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community : AEC) ที่เป็นการรวมตัวของชาติในอาเซียน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ทำให้มีอำนาจต่อรองต่าง ๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้นรวมไปถึงการนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียน

และการเปิดเสรีทางการค้าให้มีการแข่งขันการค้าอย่างเสรี (สสว., 2556) ซึ่งรวมถึงเป็นการเปิดเสรีทางการเงินด้วย จากผลของการวิจัยในหลายงานวิจัยปรากฏว่า การเปิดเสรีทางการเงินนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ก็อาจนำไปสู่วิกฤติการณ์ทางการเงินอีกด้วย (ไพรัช หม่อมวิทยา, 2552) ทั้งนี้ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะต้องเตรียมความพร้อมทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถจัดการการเปลี่ยนแปลง การแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ เพื่อยกระดับขีดความสามารถ (อึ้งพงค์ เศรษฐบุตร, 2555) ตลอดจนในการปรับตัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นได้อย่างเท่าทันและมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงรับและเชิงรุก จะต้องเตรียมพร้อมรองรับตามบริบทใหม่ ในอนาคตข้างหน้าจากรูปแบบทางการค้าที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องรู้สถานะเครดิต (Credit) ของกิจการเพื่อสร้างความมั่นใจในทิศทางขององค์กร ที่มุ่งสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนตามบริบทของแต่ละกิจการ ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาขาดข้อมูลสถานะเครดิตเพื่อการจัดการ เช่น การขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน (ปาริชาติ นพแก้ว, 2550) ส่งผลต่อปัญหาด้านการเข้าถึงเงินทุนและด้านการจัดการภายใน กระทบต่อความยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหากผู้ประกอบการ ไม่ทราบสถานะเครดิตของกิจการ (Wyetha, Minnery & Preston, 2006) ในที่สุดจะกลายเป็นเรื่องยากมากขึ้นสำหรับ SMEs ไม่เพียงแต่สำหรับการวางแผนการขยายตัวของกิจการ แต่ยังทำให้ การทำงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยากลำบากมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า SMEs แม้จะอยู่ในตำแหน่งที่สำคัญเสมือนกระดูกงูเรือ แต่ในแง่ของการเจริญเติบโต ซึ่งแตกต่างจากองค์กรขนาดใหญ่อื่น ๆ ที่มีโอกาสเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะมีมาตรการที่แข็งแกร่งและการได้สนับสนุนจากสถาบันการเงิน (Subramanian & Nehru, 2012)

เครดิตขององค์กร (Credit) เป็นสิ่งสำคัญของการทำธุรกิจที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกมาตรฐานระดับเครดิต มีการนำวิธีการและมาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาและยกระดับเครดิต ซึ่งจะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพหากไม่ทราบผลของเครดิตที่เกิดขึ้น ซึ่งการให้คะแนน (Scoring) ถือเป็นวิธีหนึ่งที่ได้รับค่านิยมในการสะท้อนผลของเครดิตและมีแนวโน้มที่จะถูกนำมาใช้สะท้อนเครดิตของกิจการและเป็นกลไกหนึ่ง ในการยกระดับมาตรฐานของเครดิตมากขึ้นทั่วโลก (Ekins & Calabria, 2012) เพราะการให้คะแนนเครดิต (Credit Rating) เป็นเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตแต่ละระดับ จะมีสัญลักษณ์ตัวอักษรที่เข้าใจง่าย เช่น AAA หรือ AA เพื่อบ่งบอกความเสี่ยงในเชิงเปรียบเทียบซึ่งช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าใจตรงกัน ถึงระดับความเสี่ยงด้านเครดิตได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ในเชิงสถิติแล้วระดับเครดิตยังบอกเป็นนัย ถึงความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุผิดนัดชำระหนี้อีกด้วย การให้คะแนนเครดิตยังคงต้องการการพัฒนา เพื่อให้ได้วิธีการที่ประหยัดค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมิน (Wendel & Harvey, 2006)

ปัจจุบันการให้คะแนนเครดิต วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องเสนอขอให้สถาบันจัดระดับเครดิต (Credit Rating Agency: CRA) เป็นผู้ดำเนินการให้ โดยผู้ประกอบการจะต้องเป็นผู้ชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งหมด โดยผลการให้คะแนนเครดิตจะให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องที่ข้องสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผู้ประกอบการหรือผู้กำหนดนโยบาย (Policy Maker) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถใช้ผลการให้คะแนนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเช่น การกำหนด เป้าหมาย นโยบาย เป็นต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น

สถาบันการเงิน ธนาคาร คู่ค้า สามารถใช้ผลการให้คะแนนเครดิตในการตัดสินใจ เข้าร่วมทำกิจกรรมทางการค้า อีกทั้งผลของการให้คะแนนยังเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การให้คะแนนเครดิตที่จัดระดับโดยสถาบันจัดระดับเครดิต ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีความลำเอียงในการให้คะแนน (Shin & Moore, 2003; Opp, Opp, & Harris, 2012) ความไม่เสมอภาคของข้อมูลข่าวสาร (Asymmetric information) ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบเชิงการแข่งขันทางการค้า โดยเฉพาะนักลงทุนรายย่อย จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข (พรนภา สีลาพรชัย, 2554) และยังคงไม่สามารถให้คะแนนเครดิตที่ทันเวลากับความต้องการของพวกเขา (Cheng & Neamtiu, 2009) จากปัญหาเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีวิธีการให้คะแนนเครดิตขั้นต้นที่จะนำไปสู่การประเมินเครดิตที่ทันเวลาและมีกระบวนการทำงานที่โปร่งใส มีความเป็นกลาง เพื่อลดความเสี่ยงของระบบการเงินในอนาคต (Duan & Van Laere, 2012) โดยเทคนิคการวิจัยอนาคตการวิจัยอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งเป็นเทคนิคการวิจัยที่มุ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายและ ความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคตมากที่สุดวิธีหนึ่งในปัจจุบัน เป็นการวิจัยที่รวมเอาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเทคนิคเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกัน โดยการผสมผสานทั้งสองเทคนิคและปรับให้มีความยืดหยุ่นในระเบียบวิธีวิจัย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่หลากหลายรูปแบบ (จุมพล พูลภักธิวิวิน, 2552) ดังนั้น การศึกษา การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการแข่งขันทางการค้า ลดความเสี่ยงของระบบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งจะนำไปสู่การการบริหารให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถแข่งขันกับเวทีการค้าเสรีที่กำลังมาถึง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้นักวิชาการ ผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ความสนใจนำเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตมาใช้เป็นเครื่องมือประเมินเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและนำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 2 ผู้ใช้ผลการให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถาบันการเงินจำนวน 4 คน และกลุ่มที่ 4 ผู้สอบบัญชีและผู้ทำบัญชี จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้โดยตรงเกี่ยวกับการดำเนินการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมจำนวน 17 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของระหว่างตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับการให้คะแนนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี ตามความรับผิดชอบ 4 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์รายได้ ศูนย์ต้นทุน ศูนย์กำไรและศูนย์ลงทุน แนวคิดเรื่องบรรษัทภิบาลและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านสภาพคล่อง (Liquidity) เพื่อเป็นการพิจารณาถึง ความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น ซึ่งอัตราส่วนนี้จะวัดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการจ่ายภาระทางการเงินอันเกิดจากการก่อหนี้ระยะสั้นเมื่อครบกำหนด ทรัพย์สินหมุนเวียนต้องมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน เพื่อดูความคล่องตัวทางการเงินเพราะหนี้สินหมุนเวียนเป็นภาระที่ต้องชำระเมื่อครบกำหนด

2.2 ด้านความสามารถทำกำไร (Profitability) เพื่อเป็นการพิจารณาการวัด การทำกำไรสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความอยู่รอดในการดำเนินกิจการต่อไป เป็นเครื่องวัดความสามารถในการบริหารงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งจะแสดงในรูปอัตราผลตอบแทนจากการขายและอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน

2.3 ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency) เป็นการพิจารณาถึง การใช้เป็นเครื่องวัดความสามารถในการบริหารเงินลงทุนว่า ธุรกิจได้มีการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงใด

2.4 ด้านนโยบายทางการเงิน (Financial Policy) เป็นการวัดความแข็งแกร่งทางการเงินและความสามารถในการบริหารการเงิน เป็นเครื่องมือวัดการมีส่วนร่วมในการจัดการการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.5 การยึดตัวแบบเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตที่มีในปัจจุบัน จากการทบทวนวรรณกรรมสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต (Credit scoring) ของธุรกิจ SMEs แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตามเกณฑ์คะแนนที่กำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

4 หมายถึง ระดับดีมาก มีเครดิตทางการเงินดีมาก ตามเกณฑ์ย่อยรายชื่อ

3 หมายถึง ระดับดี ที่มีเครดิตทางการเงินดี ตามเกณฑ์ย่อยรายชื่อ

2 หมายถึง ระดับปานกลาง มีเครดิตทางการเงินปานกลาง ตามเกณฑ์ย่อยรายชื่อ

1 หมายถึง ระดับน้อย ที่มีเครดิตทางการเงินน้อย ตามเกณฑ์ย่อยรายชื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1. การรวบรวมตัวชี้วัดและเกณฑ์

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของกิจการ SMEs เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบของการวิจัย ที่มีความเกี่ยวข้องกับของตัวชี้วัดของรายงานทางการเงินภายใต้หลักการ

บัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) โดยยึดทฤษฎีบัญชี (Accounting Theory) ซึ่งได้ประยุกต์ตามการแปลความของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio analysis) (เฉลิมขวัญ ทรัพย์, 2551; เพชร ชุมทรัพย์, 2554) อีกทั้งค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการให้คะแนนเครดิต เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการให้คะแนนเครดิต แล้วสรุปเป็นภาพอนาคตที่ใช้ในการให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภายใต้กรอบของการวิเคราะห์อัตราส่วน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสภาพคล่อง ด้านความสามารถทำกำไร ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และด้านนโยบายทางการเงิน จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้คะแนนเครดิตและสังเคราะห์ตัวชี้วัด โดยมีรายการเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิเคราะห์ จำนวน 32 รายการ จากผลการวิเคราะห์ประเด็นร่วม สามารถพิจารณาค่าความถี่และยุบรวมรายการที่เป็นประเด็นที่ใกล้เคียงไว้ด้วยกัน แล้วจัดทำเป็นองค์ประกอบของเกณฑ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสภาพคล่อง จำนวน 10 ตัวชี้วัด 2. ด้านความสามารถทำกำไร จำนวน 6 ตัวชี้วัด 3. ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จำนวน 3 ตัวชี้วัด และ 4. ด้านนโยบายทางการเงิน จำนวน 4 ตัวชี้วัด แล้วสร้างเป็นรายการเกณฑ์ (Criteria List) ในแต่ละด้าน รวมทั้งหมดได้จำนวน 23 ตัวชี้วัด

ระยะที่ 2. การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน

2.1. การดำเนินการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ได้ดำเนินการสอบถามความถูกต้องของตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ (Ethnographic Delphi Futures Research Technique) ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประเด็นในการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ SMEs อย่างน้อย 5 ปี ขึ้นไป (Cassell & Symon, 2004) ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการและหน่วยงานรัฐบาล กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มผู้ทำบัญชี กลุ่มผู้สอบบัญชี จำนวน 17 คน จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ (จุมพล พูนภัทรชีวิน, 2553) คุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญต้อง 1. มีหน้าที่ในการบริหารธุรกิจการสอบบัญชีและ การทำบัญชี วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2. มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไปเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.2 การพัฒนาแนวสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยแนวสัมภาษณ์ได้มาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบบันทึกความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งยึดตามแนวความคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินภายใต้กรอบของการวิเคราะห์อัตราส่วน 4 ด้าน ดังนี้ด้านสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ด้านความสามารถทำกำไร (Profitability Ratio) ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio) และด้านการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)

2.3 ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาทำการสรุปข้อมูลดำเนินการถอดเทปคำสัมภาษณ์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นที่สามารถนำไปพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพร้อมทั้งได้พัฒนาแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญในการสอบถามรอบที่ 2 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้ง

ระยะที่ 3. การยืนยันการคัดเลือกตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน

3.1 การสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2 เพื่อเป็นการยืนยันการคัดเลือกตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นจริงของการนำเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ระดับความเป็นไปได้ของภาพอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนี้จะเกิดขึ้นจริง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5 หมายถึง แนวทางนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ มากที่สุด

4 หมายถึง แนวทางนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ มาก

3 หมายถึง แนวทางนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ ปานกลาง

2 หมายถึง แนวทางนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ น้อย

1 หมายถึง แนวทางนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ภาพอนาคตที่มีความเหมาะสม หมายถึง แนวทางด้านบวกที่คาดว่าจะ เป็นไปได้กับการให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่าง ๆ อันเป็นแนวทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ตามแนวความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 3 การแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเพิ่มเติมที่ต่าง จากข้อความที่มีอยู่ในแบบสอบถาม

3.2 สรุปฉันทามติ (Consensus) ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ใช้การวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่การวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2552) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.51 ถึง 5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ตั้งแต่ 0.00 ถึง 1.50 หมายความว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในข้อนั้น (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2552) แนวโน้มที่คาดว่าจะมีความเป็นไปได้มากที่สุด และมีค่าความสอดคล้องตามเกณฑ์การตัดสินที่ได้กำหนดไว้ มาเขียนเป็นภาพอนาคต เพื่อสรุปเป็นเกณฑ์และตัวชี้วัดในการให้คะแนนเครดิต

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิเคราะห์จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 30 คน ได้มาด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่เข้ารอบสุดท้ายของการประกวดสุดยอด SMEs แห่งชาติ หรือ SMEs National Awards

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาที่ใช้ในการประเมินการจัดการระดับเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการนำไปประมวลผลเป็นภาพรวม เพื่อสรุปเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการให้คะแนนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมและข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของปัจจัยที่ใช้ในการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

เมื่อสร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยส่งทางไปรษณีย์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ในได้ใช้สถิติพรรณนา(Description Statistics) คือ ค่าความถี่ และร้อยละมาวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลที่ตอบแบบสอบถามในขั้นของการวิเคราะห์ IOC

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เกณฑ์การให้คะแนนเครดิตจำนวน 4 ด้าน 20 ตัวชี้วัด ได้แก่

1.1 ด้านสภาพคล่อง (Liquidity) จำนวน 8 ตัวชี้วัด คือ 1) อัตราส่วนสภาพคล่อง 2) อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว 3) อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า 4) ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย 5) อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ 6) ระยะเวลาขายสินค้าเชื่อ 7) อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ 8) ระยะเวลาชำระหนี้

1.2 ด้านความสามารถทำกำไร (Profitability) จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ 1) อัตรากำไรขั้นต้น 2) อัตรากำไรจากการดำเนินงาน 3) อัตรากำไรสุทธิ 4) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

1.3 ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency) จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ 1) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม 2) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร 3) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์

1.4 ด้านนโยบายทางการเงิน (Financial Policy) จำนวน 5 ตัวชี้วัด คือ 1) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 2) อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย 3) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม 4) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 5) อัตราดอกเบี้ยจ่าย

โดยเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต (Credit scoring) ทั้ง 4 ด้านของธุรกิจ SMEs แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

4 หมายถึง ระดับดีมาก มีเครดิตทางการเงินดีมาก

3 หมายถึง ระดับดี ที่มีเครดิตทางการเงินดี

2 หมายถึง ระดับปานกลาง มีเครดิตทางการเงินปานกลาง

1 หมายถึง ระดับน้อย ที่มีเครดิตทางการเงินน้อย

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาเกี่ยวกับตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต

ตัวชี้วัด	เกณฑ์การให้คะแนนเครดิต				
	หน่วย	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
1.อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)					
1.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	≤ 0.4	0.5 -1.4	1.5 - 2.4	≥ 2.5
1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	≤ 0.4	0.5 -1.4	1.5 - 2.4	≥ 2.5
1.3 อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	≤ 3.9	4 -6.9	7-11.9	≥ 12
1.4 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	(วัน)	≥ 91	61 - 90	31-60	≤ 30
1.5 อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(เท่า)	≤ 3.9	4 -6.9	7-11.9	≥ 12
1.6 ระยะเวลาขายสินค้าเชื่อ	(วัน)	≥ 120	90 - 119	60-89	≤ 60
1.7 อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(เท่า)	≥ 12	7-11.9	4 -6.9	≤ 3.9
1.8 ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)	≥ 120	90 - 119	60-89	≤ 60
2.อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio)					
2.1 อัตรากำไรขั้นต้น	(%)	< 10%	10 -20%	21 -30%	> 30%
2.2 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	(%)	< 14%	15-24%	25-35%	> 35%
2.3 อัตรากำไรสุทธิ	(%)	< 9 %	10-19 %	20-29 %	> 30%
2.4 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	(%)	< 1%	1-4.9%	5-9.9%	> 10%
3 อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (EFFICIENCY RATIO)					
3.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	(%)	≤ 0%	0.1-6 %	6.1 -12%	> 12%
3.2 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	(%)	≤ 0%	0.1-6 %	6.1 -12%	> 12%
3.3 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์	(เท่า)	≤ 0	0.1-6 %	6.1 -12%	> 12%
4.อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Efficiency Ratio)					
4.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	> 2	1.1 -2	0.0- 1	< 0
4.2 อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย	(เท่า)	< 0	0-1	1.1 - 2	> 2
4.3 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	(เท่า)	> 2	1.1 -2	0.0- 1	< 0
4.4 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	(%)	> 20%	11.-15%	5.1-10%	< 5%
4.5 อัตราดอกเบี้ยจ่าย	(%)	> 1%	0.51-1%	0.2-0.5%	< 0.1%
คะแนนเต็ม 80 คะแนน					

2. ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเกณฑ์ในการให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปรากฏว่าทุกตัวชี้วัดมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) สูงกว่า 0.5 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความเห็นสอดคล้องกันกับการให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พัฒนาขึ้นสามารถสะท้อนทั้ง 4 ด้าน ของวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง ด้านความสามารถทำกำไร ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และด้านนโยบายทางการเงิน ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงได้นำตัวชี้วัดที่มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มากกว่า 0.5 ไปจัดไว้ในเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อภิปรายผล

การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้เกณฑ์จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง ด้านความสามารถทำกำไร ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและด้านนโยบายทางการเงิน มีตัวชี้วัด จำนวน 20 ตัวชี้วัด โดยแต่ละตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับทฤษฎีทางบัญชี โดยเริ่มจากด้านสภาพคล่อง ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความแตกต่างจากธุรกิจขนาดใหญ่ ที่มีระบบบัญชี รวมไปถึงการรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจมากกว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยเห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นการดำเนินกิจกรรมจากความสามารถอย่างแท้จริงที่มาจากกระบวนการครัวและชี้ให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องใช้หลักที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานคือการประเมินกิจการด้วยตนเอง (Manso, 2013) เริ่มจากทำการประเมินสุขภาพทางการเงิน ด้วยข้อมูลที่ได้มาจากระบบบัญชีและทำการประเมิน ขั้นต้น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง ด้านความสามารถทำกำไร ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและด้านนโยบายทางการเงิน

การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตนี้ ได้พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมการบริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการประเมินเครดิตที่นำไปสู่การแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถประเมินเครดิตด้วยข้อมูลทางธุรกิจที่รวบรวมมาอย่างเป็นกระบวนการโดยระบบบัญชีและจัดอยู่ในรูปของงบการเงินและผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย โดยการประเมินเครดิตองค์กรด้วยตนเอง จะทำให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง ทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านการใช้ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจในธุรกิจและการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นแนวทางปฏิบัติไว้ในเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต ซึ่งเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chijoriga (2011) ที่ชี้ให้เห็นว่าเกณฑ์การให้คะแนนเครดิต (Credit scoring) จะมีคุณภาพที่ดีตามธรรมชาตินั้นจะต้องการมีผสมผสานการให้คะแนน เพราะเทคนิคเชิงคุณภาพคือการพิจารณาที่ขึ้นกับบุคคลในการพิจารณา ที่อาจมีความลำเอียงสำหรับการตัดสินใจที่มีความเสี่ยงต่อการผิดพลาด แต่จะได้ข้อมูลที่ไม่มีในเทคนิคเชิงปริมาณในขณะที่เทคนิคเชิงปริมาณเป็นวิธีการที่เป็นระบบ ในการจัดหมวดหมู่ในการดำเนินการและจะแก้ไขข้อบกพร่องของเทคนิคเชิงคุณภาพและวิธีการดังกล่าวได้พิสูจน์แล้วว่าเป็นรูปแบบที่น่าเชื่อถือและถูกต้องมากขึ้น อย่างไรก็ตาม Alexandru (2011) แสดงให้เห็นว่าการพิจารณาใช้เทคนิคเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณเป็นแนวทางการในการประเมินความน่าเชื่อถือขึ้นกับประโยชน์และความสะดวกของผู้ต้องการให้มีการประเมิน

ทั้งนี้ปัญหาหลักของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทยมีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ทางด้านการจัดการ โดยเฉพาะระบบบัญชี ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งยังมีข้อจำกัดด้านธรรมาภิบาล การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค จึงเป็นผลทำให้มีความด้อยและเสียเปรียบกิจการขนาดใหญ่ อีกทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนไม่น้อยเป็นธุรกิจครอบครัว มีผลให้การตัดสินใจทั้งในระดับนโยบายธุรกิจและระดับปฏิบัติการ มีการตัดสินใจภายใต้ข้อมูลที่ไมครบถ้วน จึงเป็นประเด็นที่สำคัญอีก

ประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนเครดิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้ประกอบการการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีแนวทางที่ถูกต้องในการใช้ข้อมูลทางธุรกิจเพื่อการตัดสินใจ

เกณฑ์การให้คะแนนเครดิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพทางการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง ด้านความสามารถทำกำไร ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและด้านนโยบายทางการเงิน อันเป็นหัวใจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อการแข่งขันทางการค้า เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ตนเองและผู้ประกอบการสามารถนำมาพัฒนาจุดอ่อนและจุดแข็งไปสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจค้า โดยสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลักอันได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย 2) ยุทธศาสตร์เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย 3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่และ 4) ยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เกณฑ์การให้คะแนนเครดิตที่พัฒนาขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้โดยทั่วไป มิได้จำเพาะเจาะจงสำหรับประเภทธุรกิจธุรกิจหนึ่ง และควรใช้ตัวชี้วัดในการประกอบกิจการให้เกิดรูปธรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง ด้านความสามารถทำกำไร ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และด้านนโยบายทางการเงิน เพื่อการสะท้อนภาพได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของเกณฑ์ โดยอาจใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อการจำแนกองค์ประกอบด้วยวิธีการเชิงปริมาณให้ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา วานิชย์บัญชา.(2552). สถิติสำหรับงานวิจัย.พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552

จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2552). **ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR**. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาวิชาการ

เรื่อง การวิจัยอนาคต. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น..

_____, (2553). **เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research)**.ในทศพร ศิริสัมพันธ์ (บรรณาธิการ), เทคนิควิเคราะห์นโยบาย.พิมพ์ครั้งที่9.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์. (2551). **วิเคราะห์ เจาะลึก อัตราส่วนทางการเงิน**.กรุงเทพฯ : ซีไอเอ็มเคชั่น

- ฉัซพงค์ เศรษฐบุตตร. (2555).การศึกษาความต้องการสมรรถนะของนักทรัพยากรมนุษย์สำหรับภาคอุตสาหกรรม. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, ปีที่ 5, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) หน้า: 426
- ปาริชาติ นพแก้ว. (2550). ผลกระทบจากการนำเอาเกณฑ์ การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของลูกค้าสินเชื่อมาใช้ในการพิจารณาให้สินเชื่อต่อปริมาณสินเชื่อ SMEs ของธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรนภา ลีลาพรชัย. (2554). บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ : ปัญหาและแนวทางแก้ไข, บทความ Focused and Quick (FAQ) Issue 50 ,ธนาคารแห่งประเทศไทย
- เพชร ชุมทรัพย์. (2554). วิเคราะห์งบการเงิน: หลักและการประยุกต์, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ไพรัช หม่อมวิทยา. (2552). ผลกระทบของระดับการเปิดเผยทางการเงินต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556). แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559). วันที่ค้นข้อมูล 19 มีนาคม 2556 เข้าถึงได้จาก [http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/Summary_Master% 20Plan.pdf](http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/Summary_Master%20Plan.pdf).
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.(2555). สสว. ประกาศผลสุดยอด SMEs แห่งชาติ ครั้งที่ 5.วันที่ค้นข้อมูล 9 มีนาคม 2556 เข้าถึงได้จาก www.prd.go.th/ewt_dl_link.php?nid=49319&filename=index

ภาษาต่างประเทศ

- Alexandru, C., (2011). Consumer Credit Scoring. *Romanian Journal of Economic Forecasting*, 3, 162-177
- Cassell, C., & Symon, G. (2004). Raising the Profile of Qualitative Methods in Organizational Research. *The Real Life Guide to Accounting Research*, 2004, Pages 491-508.
- Cheng, M., & Neamtiu, M. (2008). An empirical analysis of changes in credit rating properties- Timeliness, accuracy and volatility. *Journal of Accounting and Economics* 47 (2009). 108-130.
- Chijoriga, M. M. (2011). Application of multiple discriminant analysis (MDA) as a credit scoring and risk assessment model. *International Journal of Emerging Markets*, 6 (2), 132-147.
- Duan, J.-C., & Van Laere, E. (2012). A public good approach to credit ratings – From concept to reality. *Journal of Banking & Finance*, 36(12), 3239-3247
- Ekins, E.M., & Calabria, M.A. (2012). Regulation, Market Structure, and Role of the Credit Rating Policy Analysis. *Agencies*. No. 704 August 1, 2012

- Manso, G. (2013). Feedback effects of credit ratings. **Journal of Financial Economics**, Volume 109, Issue 2, August 2013, Pages 535-548
- Opp, C.C., Opp, M.M., & Harris, M. (2013). Rating agencies in the face of regulation. **Journal of Financial Economics**, Volume 108, Issue 1, April 2013, Pages 46-61.
- Sakulkijkarn, W. (2555). A development of a team working effectiveness: A case study on SMEs in Thailand. **Veridian E-Journal**, SU Vol.5 No. 3 September - December 2012 p.118
- Shin, Y.S & Moore, W.T. (2003). Explaining credit rating differences between Japanese and U.S. agencies. **Review of Financial Economics** 12 (2003) 327 – 344
- Subramanian, G.V., Nehru, S. (2012). Implementation Of Credit Rating For SMEs (Small & Medium Enterprises)-How Is Beneficial To Indian SMEs?. **International Journal of Scientific and Research Publications**, Volume 2, Issue 4, April 2012.
- Wendel, C.B., & Harvey, M. (2006). SME Credit scoring: Key Initiatives, Opportunities, and Issues. **The World Bank Group. Access Finance**. March 2006 Issue No. 10.
- Wiboonchutikula, P. (2011). Small and Medium Enterprises in Thailand: Recent Trends. **The International Bank for Reconstruction and Development/the World Bank**. 2011. 21 pages. Stock No. 37191
- Wyeth, E., Innery, J., & Preston, A. (2006). Application of quality management criteria to regional growth management: Lessons from South East Queensland. **The International Journal of Urban Policy and Planning**. Volume 17, Issue 2, April 2006, Pages 111–121